

SVENSK STANDARD

SS-EN ISO 14001:2015

Miljöledningssystem – Krav och vägledning (ISO 14001:2015)

Environmental management systems – Requirements with
guidance for use (ISO 14001:2015)

sis Svenska
Institutet för
Standarder

Språk: svenska/Swedish, engelska/English

Utgåva: 3

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire
standard via <https://www.sis.se/std-8017305>

Den här standarden kan hjälpa dig att effektivisera och kvalitetssäkra ditt arbete. SIS har fler tjänster att erbjuda dig för att underlätta tillämpningen av standarder i din verksamhet.

SIS Abonnemang

Snabb och enkel åtkomst till gällande standard med SIS Abonnemang, en prenumerationstjänst genom vilken din organisation får tillgång till all världens standarder, senaste uppdateringarna och där hela din organisation kan ta del av innehållet i prenumerationen.

Utbildning, event och publikationer

Vi erbjuder även utbildningar, rådgivning och event kring våra mest sålda standarder och frågor kopplade till utveckling av standarder. Vi ger också ut handböcker som underlättar ditt arbete med att använda en specifik standard.

Vill du delta i ett standardiseringsprojekt?

Genom att delta som expert i någon av SIS 300 tekniska kommittéer inom CEN (europeisk standardisering) och/eller ISO (internationell standardisering) har du möjlighet att påverka standardiseringsarbetet i frågor som är viktiga för din organisation. Välkommen att kontakta SIS för att få veta mer!

Kontakt

Skriv till kundservice@sis.se, besök sis.se eller ring 08 - 555 523 10

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sverige. Upphovsrätten och användningen av denna produkt regleras i slutanvändarlicensen som återfinns på sis.se/slutanvandarlicens och som du automatiskt blir bunden av när du använder produkten. För ordlista och förkortningar se sis.se/ordlista.

© Copyright Svenska institutet för standarder, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The copyright and use of this product is governed by the end-user licence agreement which you automatically will be bound to when using the product. You will find the licence at sis.se/enduserlicenseagreement.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av Svenska institutet för standarder, telefon 08 - 555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Standarden är framtagen av kommittén Miljöledning, SIS/TK 207.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

Fastställd: 2015-11-18

ICS: 03.100.70;04.100;13.020.10

Europastandarden EN ISO 14001:2015 gäller som svensk standard. Detta dokument innehåller den svenska språkversionen av EN ISO 14001:2015 följt av den officiella engelska språkversionen.

Denna standard ersätter SS-EN ISO 14001:2004, utgåva 2.

The European Standard EN ISO 14001:2015 has the status of a Swedish Standard. This document contains the Swedish language version of EN ISO 14001:2015 followed by the official English version.

This standard supersedes the Swedish Standard SS-EN ISO 14001:2004, edition 2.

Svensk version

Miljöledningssystem – Krav och vägledning (ISO 14001:2015)

Systèmes de management
environnemental - Exigences et
lignes directrices pour son
utilisation (ISO 14001:2015)

Environmental management
systems - Requirements with
guidance for use
(ISO 14001:2015)

Umweltmanagementsysteme -
Anforderungen mit Anleitung zur
Anwendung (ISO 14001:2015)

Denna standard är den officiella svenska versionen av EN ISO 14001:2015.
För översättningen svarar SIS.

Denna Europastandard antogs av CEN den 14 september 2015.

CEN-medlemmarna är förpliktade att följa fordringarna i CEN/CENELECs interna bestämmelser som anger på vilka villkor denna Europastandard i oförändrat skick ska ges status som nationell standard. Aktuella förteckningar och bibliografiska referenser rörande sådana nationella standarder kan på begäran erhållas från CENs centralsekretariat eller från någon av CENs medlemmar.

Denna Europastandard finns i tre officiella versioner (engelsk, fransk och tysk). En version på något annat språk, översatt under ansvar av en CEN-medlem till sitt eget språk och anmäld till CENs centralsekretariat, har samma status som de officiella versionerna.

CENs medlemmar är de nationella standardiseringsorganen i Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Makedonien, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Turkiet, Tyskland, Ungern och Österrike.

CEN

European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 BRUSSELS

SS-EN ISO 14001:2015 (Sv)

Innehåll

	Sida
Förord	iv
Orientering	v
0.1 Bakgrund	v
0.2 Syftet med ett miljöledningssystem	v
0.3 Framgångsfaktorer	v
0.4 Planera-Genomföra-Följa upp-Förbättra (PDCA).....	vi
0.5 Innehåll i denna standard	vi
1 Omfattning	1
2 Normativa hänvisningar	1
3 Termer och definitioner	1
3.1 Termer som hänför sig till organisation och ledarskap.....	1
3.2 Termer som hänför sig till planering	2
3.3 Termer som hänför sig till stöd och verksamhet.....	4
3.4 Termer som hänför sig till utvärdering av prestanda och förbättring	5
4 Organisationens förutsättningar	6
4.1 Att förstå organisationen och dess förutsättningar.....	6
4.2 Att förstå intressenters behov och förväntningar	6
4.3 Att bestämma miljöledningssystemets omfattning	6
4.4 Miljöledningssystem	7
5 Ledarskap	7
5.1 Ledarskap och åtagande	7
5.2 Miljöpolicy	7
5.3 Roller, ansvar och befogenheter inom organisationen.....	8
6 Planering	8
6.1 Åtgärder för att hantera risker och möjligheter	8
6.1.1 Allmänt.....	8
6.1.2 Miljöaspekter.....	9
6.1.3 Bindande krav	9
6.1.4 Planering av åtgärder	9
6.2 Miljömål och planering för att uppnå dem	10
6.2.1 Miljömål.....	10
6.2.2 Planering av åtgärder för att uppnå miljömål.....	10
7 Stöd	10
7.1 Resurser	10
7.2 Kompetens.....	11
7.3 Medvetenhet	11
7.4 Kommunikation	11
7.4.1 Allmänt.....	11
7.4.2 Intern kommunikation	12
7.4.3 Extern kommunikation	12
7.5 Dokumenterad information	12
7.5.1 Allmänt.....	12
7.5.2 Skapande och uppdatering.....	12
7.5.3 Styrning av dokumenterad information.....	12
8 Verksamhet	13
8.1 Planering och styrning av verksamheten	13
8.2 Beredskap och agerande vid nödlägen.....	13

9	Utvärdering av prestanda	14
9.1	Övervakning, mätning, analys och utvärdering.....	14
9.1.1	Allmänt	14
9.1.2	Utvärdering av efterlevnad	14
9.2	Intern revision.....	15
9.2.1	Allmänt	15
9.2.2	Internt revisionsprogram	15
9.3	Ledningens genomgång.....	15
10	Förbättringar	16
10.1	Allmänt	16
10.2	Avvikelse och korrigerande åtgärd.....	16
10.3	Ständig förbättring.....	17
Bilaga A (informativ) Vägledning för användning av denna standard		18
Bilaga B (informativ) Jämförelse mellan ISO 14001:2015 och ISO 14001:2004		32
Litteraturlista		34
Alfabetiskt termregister		35

SS-EN ISO 14001:2015 (Sv)

Europeiskt förord

Detta dokument (EN ISO 14001:2015) har utarbetats av den tekniska kommittén ISO/TC 207 "Environmental management".

Denna Europastandard ska ges status av nationell standard, antingen genom publicering av en identisk text eller genom ikraftsättning senast mars 2016, och motstridande nationella standarder ska upphävas senast mars 2016.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna Europastandard möjligen kan vara föremål för patenträtter. CEN ska inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

Detta dokument ersätter SS-EN ISO 14001:2004.

Denna Europastandard har utarbetats under mandat som CEN fått av Europeiska Kommissionen och EFTA. Den stöder grundläggande krav i EUs direktiv.

Enligt CEN/CENELECs interna bestämmelser ska följande länder fastställa denna Europastandard: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Makedonien, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Turkiet, Tyskland, Ungern och Österrike.

Ikraftsättningsnotering

Texten i den internationella standarden ISO 14001:2015 har godkänts av CEN som Europastandard utan någon ändring.

Orientering

0.1 Bakgrund

Att uppnå balans mellan miljö, samhälle och ekonomi anses väsentligt för att nutida behov ska kunna uppfyllas utan att kommande generationers möjligheter att uppfylla sina behov menligt påverkas. Hållbar utveckling är ett mål som uppnås genom att skapa balans mellan de tre dimensionerna av hållbarhet.

Samhällets förväntningar på hållbar utveckling, transparens och ansvarighet har utvecklats med allt strängare lagstiftning, ökad belastning på miljön till följd av föroreningar, ineffektivt utnyttjande av resurser, olämplig avfallshantering, klimätförändringar, försämring av ekosystem och förlust av biologisk mångfald.

Detta har medfört att organisationer antagit ett systematiskt sätt att arbeta med miljöledning genom att införa miljöledningssystem i syfte att bidra till den miljömässiga dimensionen av hållbarhet.

0.2 Syftet med ett miljöledningssystem

Syftet med denna standard är att förse organisationer med ett ramverk för att skydda miljön och reagera på förändrade miljöförhållanden i balans med socioekonomiska behov. Standarden specificerar krav som gör det möjligt för en organisation att uppnå de avsedda resultat som den sätter upp för sitt miljöledningssystem.

Ett systematiskt sätt att arbeta med miljöledning kan förse högsta ledningen med information som på lång sikt kan skapa framgång och möjligheter att bidra till hållbar utveckling, genom att:

- skydda miljön genom förebyggande eller mildrande av negativ miljöpåverkan;
- mildra miljöförhållandens potentiella, negativa effekter på organisationen;
- underlätta för organisationen att uppfylla bindande krav;
- förbättra miljöprestandan;
- styra eller påverka hur organisationens produkter och tjänster konstrueras, tillverkas, distribueras, konsumeras och hanteras som avfall genom tillämpning av ett livscykelperspektiv som kan förebygga att miljöpåverkan oavsiktligt flyttas till någon annan del av livscykeln;
- uppnå finansiella och operativa fördelar som kan åstadkommas genom införande av miljömässigt sunda alternativ, vilka stärker organisationens marknadsposition;
- kommunicera miljöinformation till relevanta intressenter.

Denna standard är, i likhet med andra internationella standarder, inte avsedd att användas för att öka eller förändra de legala kraven på en organisation.

0.3 Framgångsfaktorer

Hur framgångsrikt ett miljöledningssystem är beror på engagemanget på alla nivåer och i alla funktioner inom organisationen, under ledning av den högsta ledningen. Organisationer kan utnyttja möjligheter att förebygga eller mildra negativ miljöpåverkan och förstärka positiv miljöpåverkan, i synnerhet sådan som har strategiska och konkurrensmässiga effekter. Högsta ledningen kan effektivt hantera risker och möjligheter genom integrering av miljöledning i organisationens verksamhetsprocesser, strategiska inriktning och beslutsfattande, genom anpassning av dem till andra affärsräsmässiga prioriteringar och genom införande av miljöledning i det övergripande ledningssystemet. Att visa på en framgångsrik tillämpning av denna standard kan försäkra intressenter om att ett effektivt miljöledningssystem finns på plats.

Att införa denna standard garanterar dock inte i sig optimal miljönytta. Tillämpningen av denna standard kan variera mellan olika organisationer, beroende på deras förutsättningar. Två organisationer kan utföra snarlika aktiviteter men ha olika bindande krav, åtaganden i sin miljöpolicy, miljöteknik och miljöprestandamål, men båda kan ändå uppfylla kraven enligt denna standard.

SS-EN ISO 14001:2015 (Sv)

Detaljnivån och komplexiteten på miljöledningssystemet varierar beroende på organisationens förutsättningar, miljöledningssystemets omfattning, bindande krav samt karaktären på organisationens aktiviteter, produkter och tjänster, inklusive miljöaspekter och åtföljande miljöpåverkan.

0.4 Planera-Genomföra-Följa upp-Förbättra (PDCA)

Det angreppssätt som ligger till grund för miljöledningssystem bygger på modellen Planera-Genomföra-Följa upp-Förbättra (PDCA – "Plan-Do-Check-Act" på engelska). PDCA-modellen beskriver en iterativ process som organisationer kan använda för att uppnå ständig förbättring. Den kan tillämpas på ett miljöledningssystem och på vart och ett av dess enskilda element. PDCA kan i korthet beskrivas på följande sätt:

- Planera: upprätta vilka miljömål och processer som behövs för att åstadkomma resultat som överensstämmer med organisationens miljöpolicy.
- Genomföra: införa processerna enligt planen.
- Följa upp: övervaka och mäta processerna med utgångspunkt i miljöpolicy – vilket innefattar åtaganden, miljömål och verksamhetskriterier – och rapportera resultaten.
- Förbättra: vidta åtgärder för ständig förbättring.

Figur 1 visar hur det ramverk som introduceras i denna standard skulle kunna integreras i en PDCA-modell, vilket kan underlätta för nya och befintliga användare att förstå betydelsen av ett systematiskt angreppssätt.

Figur 1 — Sambandet mellan PDCA och ramverket i denna standard

0.5 Innehåll i denna standard

Denna standard uppfyller ISO:s krav på ledningssystemstandarder. Dessa krav innefattar övergripande struktur, identisk grundtext samt gemensamma termer och definitioner, utformade för att vara till hjälp för användare som inför ledningssystem baserat på två eller flera standarder.

Denna standard innefattar inte krav som är specifika för andra ledningssystem, för t.ex. kvalitet, arbetsmiljö, energi eller ekonomi. Denna standard gör dock att en organisation kan tillämpa ett gemensamt arbetssätt och riskbaserat tänkande för att integrera sitt miljöledningssystem med kraven i andra ledningssystem.

Denna standard innehåller de krav som används för att bedöma överensstämmelse. En organisation som vill visa överensstämmelse med denna standard kan göra det genom att:

- göra en egen bedömning eller en egendeklaration, eller
- låta överensstämmelsen bekräftas av andra parter med intresse i organisationen, t.ex. kunder, eller
- låta sin egendeklaration bekräftas av någon part utanför organisationen, eller
- söka certifiering av miljöledningssystemet av en extern organisation.

Bilaga A innehåller förklaringar avsedda att förhindra feltolkning av kraven i denna standard. Bilaga B innehåller en översiktlig teknisk jämförelse mellan den tidigare utgåvan av denna standard och denna utgåva. Vägledning för införande av miljöledningssystem finns i ISO 14004.

I denna standard används följande verbformer:

- ”ska” anger krav;
- ”bör” anger rekommendation;
- ”får” anger medgivande;

Svensk ANM. Engelskans "may" översätts i vissa fall med "kan" eller "skulle kunna".

- ”kan” anger möjlighet eller förmåga.

Information markerad ”ANM.” (anmärkning) är avsedd att underlätta förståelsen eller användningen av dokumentet. Anmärkningar till termposter i avsnitt 3 ger ytterligare information som kompletterar termuppgifterna och de kan innehålla anvisningar rörande användningen av en term.

Termer och definitioner i avsnitt 3 är systematiskt arrangerade, men ett alfabetiskt register finns i slutet av dokumentet.